

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg er godt klar over, at specialesammenlægning skal behandles med sordin. Det er derfor, jeg har holdt så godt fast i, at det skal være efter aftale med amterne; men vi har fundet det nødvendigt at have den paragraf, sådan at vi kan bruge den i påkommende tilfælde. Men ja, det skal der da forhandles om, det skal behandles meget varsomt.

Jeg sagde før, at mit ønske er, at alle pensionister bliver behandlet ens, ligegyldigt hvor de befinder sig, og dér vil jeg da gerne tage offentlige sygehuse med. Dér er der ikke nogen, der ligger så lang tid. Hvis man tager den tidsfrist, som er nævnt i lovforslaget, så taler vi jo om 6½ måneders indlæggelse inden for de sidste halvandet år, og det finder ikke sted på en sygehusafdeling, men vil primært finde sted på en institution under sygehusvæsenet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 113: Forslag til lov om røgfri miljøer i offentlige lokaler, transportmidler og lignende.

Af sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen).

(Fremsat 11/1 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Lovforslaget her er en genfremsættelse fra maj måned 1994 med stort set uændret formulering. Både rygere og ikkerygere har grund til at hilse lovforslaget om sikring af røgfri miljøer velkommen. Det viser sig jo, at ca. halvdelen af alle arbejdspladser i Danmark hverken har regler eller aftaler om tobaksrygning, og det er årsag til, ved vi, megen uro og utilfredshed – naturligvis først og fremmest fra ikkerygernes side. Men i dag udgør denne gruppe faktisk også over halvdelen af Danmarks befolkning, heldigvis.

Der er undersøgelser nok, der påviser tobakkens miljø- og sundhedsmæssige skadevirkninger. Der er undersøgelser nok, der påviser det sundhedsfarlige i at ryge selv, men sidst og ikke mindst er der mange undersøgelser, der påviser det sundhedsfarlige i at være passiv ryger, at blive udsat for andres røg.

Tobaksskaderådet har således vurderet hele atten befolkningsundersøgelser, som klart viser en forøget risiko både ved aktiv og passiv rygning, f.eks. lungekræft og åreforkalkning bl.a. i hjertets kranspulsårer. Der er også påvist en række andre gener som øjenirritation, hoste, bronkitis og hovedpine, især for allergikere og børn, og børn af rygere har f.eks. behov for flere lægetilkald og hospitalsindlæggelser end børn af ikkerygere.

Vi ved også, at middellevetiden i Danmark i de seneste 10-12 år er faldet i forhold til i andre OECD-lande, som vi plejer at sammenligne os med. I 1970 lå vi f.eks. på omkring en sjettedel, i 1990 var vi dalet ned på en attende-nittende plads.

Middellevetidsudvalget har efterfølgende påpeget og dokumenteret, at den vigtigste enkeltårsag til dette er det høje tobaksforbrug i Danmark. I Danmark ryger man mere end nogen andre steder i Europa.

Der er således begrundelse nok for sundhedsministerens og regeringens lovinitiativ. Den daværende sundhedsminister udsendte ganske vist i 1988 et cirkulære om røgfri miljøer på det statslige område, men en undersøgelse fra oktober 1992 viser blandt andet, at ca. en fjerdedel af de statslige medarbejdere er generet af andres røg, ca. trefjedredede af de statslige institutioner lever ikke op til cirkulæret, ca. halvdelen af kommunerne har ingen rygeregler eller rygepolitik, ca. en tredjedel af amter og kommuner har problemer mellem rygere og

ikkerygere, og ca. tofemtede af sygehuse mangler en konsekvent rygepolitik.

På baggrund af disse forhold, på baggrund af sundhedsfaren ved tobaksrøg – også for passive rygere – og på baggrund af, at det må være en menneskeret at være fri for andres tobaksrøg, har sundhedsministeren og regeringen nu endelig fundet det nødvendigt at stramme op på området, og det er vi i Socialdemokratiet meget godt tilfreds med.

Lovforslaget lægger ikke op til et forbud mod tobaksrøg, men til at man kan blive fri for røg, dersom man ønsker det. Det gælder i første omgang for alle offentlige arbejdspladser og i lokaler og transportmidler med offentlig adgang.

På det statslige område ophøjes cirkulæret fra 1988 til lov. Udgangspunktet er, at enhver skal have mulighed for at passe sit arbejde og benytte offentlige lokaler og transportmidler uden at blive generet af røg. Det kan kun blive lovligt at ryge i lokaler, som udgør arbejdsstedet for mere end én ansat, og i fælleslokaler, på sygehuse, døgninstitutioner, uddannelsesinstitutioner og i lokaler med offentlig adgang, hvis man kan enes om det.

Amter og kommuner bliver i forslaget formelt pålagt at udfærdige en rygepolitik efter de samme retningslinjer, men de enkelte amter og kommuner skal selv træffe beslutning om, hvilke regler der skal gælde for at beskytte mod passiv rygning. Der bliver som nævnt altså ikke tale om et forbud mod at ryge, men om et krav om at sikre ikkerygerne frihed til at undgå røg. Dette er specielt vigtigt, når det gælder vore børn. Alle må vel kunne blive enige om, at børnene har absolut krav på, at der ikke bliver røget i lokaler, hvor de opholder sig, hvad enten det er skoler, daginstitutioner eller dagplejehjem.

I denne omgang gælder lovinitiativet altså kun det offentlige område, men regeringen vil tage kontakt til arbejdsmarkedets parter med henblik på en bedre sikring af røgfri miljøer også på det private arbejdsmarked. Mange arbejdspladser er heldigvis i gang med dette til fælles bedste for både rygere og ikkerygere.

Socialdemokratiet takker ministeren for udspillet og kan varmt anbefale lovforslaget, som vi håber får fuld opbakning her i Tinget.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Den debat, vi har i dag, giver som bekendt anledning til store diskussioner ikke bare folketingsmedlemmerne imellem, men også ude omkring i samfundet. Jeg kunne da godt tænke mig at spørge hr. Holger Graversen, om de meldinger, der kom her fra Socialdemokratiets ordfører, gør sig gældende for hele den socialdemokratiske gruppe, om man helhjertet er enig i betragtningerne i det her lovforslag. For vi har drøftet det i Fremskridtspartiets folketingsgruppe, og vi må erkende, at det er et område, hvor vi ikke kan blive hundrede procent enige, og der er et par af vore medlemmer, der vil støtte forslaget. Stort set er vi imod i gruppen. Men det kunne være meget interessant i en stor gruppe som Socialdemokratiet, om man her viser, at man ikke har den her betonsocialistiske gruppedisciplin, der køres igennem, eller om det vitterlig er tilfældet, at alle skulle være enige i gruppen. Jeg synes, det er meget interessant.

Og så har jeg selvfølgelig – ligesom garanteret andre ordførere – kigget på det lovforslag fra sundhedsministeren, vi havde til første behandling den 25. maj 1994, og som ikke blev færdigbehandlet. Jeg fulgte med i ordførertalen, og jeg kan se, at det stort set er den samme ordførertale, der nu bliver holdt af Socialdemokratiets ordfører. Det er også helt o.k., men udviklingen er jo fortsat i mellemtiden. Derfor kunne jeg da godt tænke mig at spørge Socialdemokratiets ordfører, om der ikke er andre impulser, man har fået siden sidste gang, vi diskuterede det, altså lige inden vi gik på sommerferie i 1994.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Hr. Jan Køpke Christensen ved formentlig godt, at der i alle partier er både rygere og ikkerygere, men jeg kan sige, at i den socialdemokratiske gruppe finder også rygerne, og at dette forslag her er meget afbalanceret, når det nu skal være. Det er en god begyndelse. Jeg havde gerne set endnu mere skærpede regler, men det her er, hvad vi kan komme igennem med. Og sådan er demokratiet jo.

Vi har stor forståelse for i den socialdemokratiske gruppe, også blandt rygere, at miljøet betyder meget, ikke bare det ydre miljø, men også det indre miljø, hvis man kan sige det på den måde. Det gælder selvfølgelig også, når det drejer sig om forurening af sig selv og andre.

Så spørger hr. Jan Kørpe Christensen, om jeg, når jeg nu holder den samme tale som sidst, måske ikke har fundet ud af, at der er sket noget siden. Jo, jeg kunne godt have strammet talen op, men så skulle lovforslaget jo også have været strammet op. Der er skam sket meget, men det, der sker løbende, er, at man bliver mere og mere sikker på, at det er sundhedsfarligt at ryge og at være passiv ryger, og at der er store, store ulemper og skadevirkninger for især børn og allergikere. Derfor mener vi, det er nødvendigt nu at give et signal om, at vi tager problemet alvorligt.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Vi er naturligvis ikke uenige om, at det her er skadeligt. Jeg tror ikke, noget folketingsmedlem vil gå her op på talerstolen og påstå, at det ikke er skadeligt at ryge – ligesom så meget andet her i samfundet for øvrigt. Så her kan vi nok ikke få den helt store diskussion.

Jeg ved ikke, hvilke impulser man har fået i Socialdemokratiet. Det var bare sjovt, at jeg lige mødte et socialdemokratisk medlem på gangen, der sagde: Lad mig komme væk fra den her debat i en fart! Og jeg vidste, at det pågældende medlem nok er ryger.

Derfor er vi jo – vi kan lige så godt være ærlige her fra talerstolen og sige det – forskellige på det her område. Netop det her forslag skiller os inden for alle grupperne, hvis vi skal være fuldstændig oprigtige. Det håber jeg så vi også er i den her debat i dag. Jeg ved ikke, om de impulser, man har fra sidste debat, f.eks. er fra USA, der jo på det her område absolut ikke er liberalistisk. Her siger man f.eks., at der i restauranter, der har over 35 pladser, nu ikke længere må ryges. Der går man ind på det private område. Jeg håber ikke, at hr. Graversen som person ønsker, at det skal skærpes yderligere, så man også vil gå ind på private arbejdspladser. Det er jo det, jeg bliver bange for.

Nu ved jeg ikke, hvor meget indflydelse hr. Graversen har på den socialdemokratiske gruppe, men jeg kunne være meget, meget nervøs for, at man også vil gå ind og prøve at regulere på private arbejdspladser senere hen. Det er det, jeg ligesom vil anholde, her inden debatten kommer rigtig i gang, at vi også får en garanti for, at det her er og bliver stoppestedet, at man kommer med noget, som for øvrigt allerede står i bekendtgørelser og efter min opfattelse ikke giver problemer rundt omkring på arbejdspladserne.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Må jeg understrege endnu en gang, at vi finder forslaget her meget afbalanceret og faktisk ret liberalt set med ikkerygernes øjne.

Det, vi vil forhindre, er, at folk, der ikke ønsker at være udsat for røg, kan blive fri for det. Vi ønsker ikke at forbyde nogen som helst at ryge. Man kan sige, at det er en hensynslov, hvis man kan kalde det sådan. Vi prøver at undgå at skade andre, og det kan da ikke være nogens politik, heller ikke Fremskridtspartiets, at man vil, skal vi sige godtage, at nogen forulemper andre enten med vold eller sundhedsfarlig røg. Hvor er forskellen?

Så vil jeg godt sige, at vi ønsker ikke at gå så langt som USA, for vi ønsker ikke noget Forbudsdanmark på nogen områder.

Med hensyn til det private arbejdsmarked: Jo, vi ønsker sandelig, at de også dér kommer med. Foreløbig må vi håbe, vi kan overtale dem til det, og vi ved da heldigvis, at man har mange fornuftige folk både i ledelse og blandt arbejdere ude på arbejdspladserne. Der har man selv fundet ud af det i fred og fordragelighed. Det viser sig, det giver et bedre samarbejds-klima, hvis man får nogle aftaler om, hvor der må ryges og ikke ryges.

Så heldigvis, hr. Jan Kørpe Christensen, er man ikke så fordomsfuld som visse andre ude på det private arbejdsmarked.

Jeg kan også henvise til f.eks. HK, den store fagforening. Den har lige udsendt en ganske glimrende pjèce, som jeg vil anbefale alle at læse. Den er henvendt både til rygere og ikkerygere og fortæller om, hvordan man kan løse det her problem i fred og fordragelighed. Den kan man lære meget af. Tag og læs den!

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Så fik vi her bekræftet, at jo, jo, nej, det gjaldt ikke det private arbejdsmarked endnu. Hr. Holger Graversen antydede som sin egen holdning, at hr. Holger Graversen selv nok havde en stor interesse i, at det private også kom med. Jeg må allerede nu advare mod at regulere på det private område. Jeg synes, at meget i måne og stjerner tyder på, at det er det næste skridt, man tager fra Socialdemokratiets og regeringens side, at det private arbejdsmarked også skal med. For det er rigtigt, som hr. Holger Graversen siger: Der er ingen problemer på det private arbejdsmarked i dag. Man tager hensyn til hin-

anden – også i offentlige institutioner – og derfor mener jeg, dette forslag er ganske, ganske overflødigt.

Jørgen Winther (V):

Venstre er tilhænger af frivillige aftaler og ikke tilhænger af forbud. Det gælder også på rygeområdet. Her skal der findes en smidig balance mellem hensynet til rygerens ønske om at ryge og ikkerygerens ønske om at indånde den rene luft.

Venstre føler derfor, at det altid vil være bedst, hvis en ryger og en ikkeryger kan ordne problemerne i fordragelighed og dermed tage et vist hensyn til hinanden både i selskabslivet og på arbejdspladsen.

Venstre mener derfor ikke, at en lovgivning er nødvendig. Venstre ser derimod gerne, at amter og kommuner opfordres til at indføre en rygepolitik og gerne med etablering af røgfri miljøer.

Venstre er altså imod dette lovforslag, men har et andet konkret forslag, og så kan vi afgøre, om lovforslaget senere er spiseligt og acceptabelt. Jeg mener, at vi skal begynde med os selv. Lad os begynde med folketingsmedlemmerne, lad os begynde her i salen. Lad os så se, om det er noget, der er acceptabelt og spiseligt for den brede befolkning.

Derfor er min opfordring til sundhedsministeren: Tag nu det her lovforslag om de røgfri miljøer af bordet og fremsæt i stedet for et helt andet lovforslag, nemlig et lovforslag, der gør hele Christiansborg til et forsøgsområde; for det er jo så nemt at lovgive for befolkningen, som man siger derude, men hvad med os selv?

Hr. Holger Graversen, Socialdemokratiets ordfører, sagde før, at man ikke skal generes af røg, hvis man ikke ønsker det. Jamen lad os tage selve Folketingssalen. Herovre i sidelokalet går det ene folketingsmedlem efter det andet storrygende rundt; så derfor: Er den socialdemokratiske ordfører med på at sige, at fremover skal det ikke være tilladt at ryge herovre i sidekabinettet? Er det et forslag, som Socialdemokratiet vil stille?

Det skal selvfølgelig være sådan, at de krav, vi stiller til befolkningen ude, også er krav, som vi selv skal kunne opfylde her, og derfor: Lad os lade være med at være hyklere. Lad os gå foran og sige, at det er os, der er ansvarlige; vi vil så vise befolkningen et godt eksempel.

Venstre er et liberalt parti, og det er også det, vi viser her. Vi er selvfølgelig i Venstres gruppe uenige om mange ting i forbindelse med, om det

nu er godt at ryge eller ikke at ryge, og hvilket hensyn man skal tage til hinanden. Men der er én ting, vi er enige om: Lad os nu gå foran her i Folketinget og lad os vise befolkningen, at vi kan klare det. Derefter kan vi så se, hvordan og hvorledes en lovgivning skal være.

Vi mener i Venstre, at der skal være plads til alle. Vi bør alle tage et vist hensyn til hinanden. For nogle rygere er det virkelig maksimal livskvalitet at ryge en cigar efter en god middag. Det skal de selvfølgelig have lov til. Det er ikke staten, der skal lovgive på det område. Derfor bør der også tages et vist hensyn til rygerne, men især bør der tages hensyn til de mennesker, som har allergiske problemer, og til spædbørn, som ikke kan tåle røg.

Men lad os nu starte her i Folketinget. Venstre foreslår, at vi tager det her lovforslag af bordet og fremsætter et nyt, så hele Christiansborg er forsøgsområde. Jeg er meget spændt på at høre, om sundhedsministeren er konsekvent i sine holdninger.

Formanden:

Hr. Jan Kørpe Christensen for en kort bemærkning og dernæst hr. Holger Graversen og hr. Bruno Jerup.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg kan se, hr. Jørgen Winther også har kigget i Folketingets forhandlinger fra sidste gang og set, hvad Fremskridtspartiets ordfører sagde. Det var netop de betragtninger, som hr. Jørgen Winther nu kom med, og det er da fint, at Venstre også kan lære af os på det punkt.

Jeg nævnte under den tidligere debat, at Folketingets formand den 27. november 1987 oplyste, at der på præsidiumødet den 28. oktober 1987 var truffet beslutning om, hvordan man ville forholde sig til rygning her i Tinget, og det blev bl.a. meddelt, at tobaksrygning ikke var tilladt i Folketingssalen. Mig bekendt går Folketingssalen helt til dueslaget derude, og vi kan jo se, som hr. Jørgen Winther ganske rigtigt siger, at også folketingsmedlemmer jævnligt går derud og tager en cigar, en pipe eller andet. Derfor er jeg ganske enig i – hvilket jeg for øvrigt også sagde sidste gang – at vi her i Tinget først og fremmest må vise, at vi kan overholde sådanne regler.

Det mener jeg ikke at vi kan, og jeg har hørt fra andre MF'ere herinde, at da der i sin tid kom rygning forbudt-skilte op derude, blev de hur-

tigt fjernet, fordi visse folketingsmedlemmer ikke brød sig om, at de sad der. Så vi politikere her på Christiansborg har altså stor indflydelse – desværre, må man sige – i den retning.

Jeg vil så sige til hr. Jørgen Winther, at mig bekendt gælder dette forslag offentlige bygninger, og det, som vi befinder os i, er altså også en offentlig bygning. Så selvfølgelig skal vi have en rygepolitik. Det skal ikke misforstås; jeg mener, at det er rigtigt, at vi får en rygepolitik, men jeg mener ikke, at den skal vedtages ved lov. der er ingen grund til at indføre en lovgivning, når vi i forvejen har et cirkulære, og når der stort set er fornuftige aftaler på alle arbejdspladser, både offentlige og private.

Selvfølgelig skal man ikke stå og direkte pulse med røg op i et andet menneskes ansigt. Man skal selvfølgelig tage hensyn til hinanden, men jeg vil godt sige, at min personlige holdning er, at det måske også er på høje tid, at ikkerygerne begynder at tage hensyn til rygerne.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Venstres ordfører mener ikke, at det er nødvendigt med lovgivning på området.

Som jeg sagde tidligere, har vi et cirkulære fra 1988. Det cirkulære er ikke blevet overholdt, og det er faktisk det, der nu giver os anledning til at lovgive, fordi det er et mere klart signal om, at vi nu vil have nogle regler på området. Jeg forstår ikke helt, at Venstres ordfører, som oven i købet er lægeuddannet, ligesom vil forklejne problemstillingen.

Jeg kan også henvise til hr. Jan Køpke Christensen, der før påstod, at der ingen problemer var på det private arbejdsmarked.

Jo, vel er der da problemer. Og det, jeg siger, er, at hvis vi kunne få nogle klare regler, en klar rygepolitik på alle arbejdspladser, så vil de problemer og de samarbejdsvanskeligheder, der opstår mellem rygere og ikkerygere, have større chance for at forsvinde.

Forslaget fra hr. Jørgen Winther om at starte med en forsøgsordning i Folketinget tager jeg mere som udslag af populisme. Det er alt for billigt og nem en måde at komme ud over problemet på. Men i øvrigt vil jeg godt sige, at hvis vi skal henholde os til det forslag, der ligger på bordet, så er det en offentlig bygning, og hvis nogen her i salen føler sig generet af røg – hvad jeg egentlig ikke tror – kan man bede om at få rygerne, efter min overbevisning selv dem i sidekabinettet, ud i et rum bagved. Det tror jeg

ikke nogen vil tage op, for jeg har nemlig ikke indtryk af, at nogen ikkeryger her er generet af røg, fordi lokalet er så stort, som det er, og fordi man dog går afsides med rygningen.

Jeg må sige, at jeg opfatter forslaget som populisme.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg synes ærlig talt også, at det er en gang plat fra hr. Jørgen Winthers side.

Hvad er det for noget? Skal det være sådan, at man på alle lovgivningsområder kan afvise et lovforslag med, at der nok findes nogen i Folketinget, som muligvis kunne finde på at bryde den lov? Skal vi så heller ikke lave færdselslove mere? Skal vi så heller ikke lave skattelove mere? Hvad kan vi så overhovedet lave herinde? For der kan sikkert nok findes et eller andet broddent kar i denne sal, som kunne have andel i at bryde den lov.

Er det hr. Jørgen Winthers politik? Der var overhovedet ingen substans i hans kritik af loven bortset fra, at han opridsede nogle argumenter, som rent faktisk taler for loven. Loven er jo en ren hensigtslov, som giver nogle rimelige bløde rammer til amterne og til forskellige instanser. Det er ikke nogen stram lov i forhold til rygerne.

Så jeg synes ærlig talt, at hr. Jørgen Winther burde kunne gøre det bedre.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Det er meget interessant at se, hvordan vi løber til og fra talerstolen netop under sådan en debat her. Det er åbenbart noget, som kan give anledning til en kraftig diskussion.

Jeg vil da nok sige til hr. Bruno Jerup og også til hr. Holger Graversen om det med, at det er for billigt og populisme osv., at folketingsmedlemmer først og fremmest skal overholde de regler, som man faktisk går ind for at andre i samfundet skal overholde, at det skulle være for billigt, og at det skulle være populistisk – altså undskyld, jeg forstår simpelt hen ikke den sammenhæng.

Jeg mener faktisk, at der i samfundet er en stadig større tendens til, at man tager hensyn til hinanden rygere og ikkerygere imellem. Det synes jeg er flot, og det skal befolkningen have ros for. Men når man så samtidig siger, at vi må indføre det ved lov, og tror, at når man indfører det ved lov, så overholder befolkningen som

sådan naturligvis den lov modsat den bekendtgørelse, der findes i dag, men at folketingsmedlemmer sådan set ikke behøver at overholde den regel og de principper, synes jeg, det er vigtigt, at vi MF'ere griber i egen barm en gang imellem og siger, at nu må vi altså rette os efter de samme regler som andre her i samfundet.

Derfor viser netop det, jeg henviste til tidligere, at når man på et tidspunkt har vedtaget, at der ingen rygning må være i Folketingssalen, og folketingsmedlemmer så selv kan få det fjernet igen, efter min klare overbevisning noget om, hvor megen inkonsekvens der en gang imellem er i de holdninger, som vi politikere står for.

Jeg vil gerne sige, at det er og bliver uacceptabelt, at man fører en debat på, at det skulle være for plat, at det skulle være populisme, og at det er for billigt. Jeg synes netop, det er flot, at den grundholdning, der er i samfundet, om, at med hensyn til rygning holder vi os på et plan, hvor vi tager hensyn til hinanden, er slået igennem – det kan vi se alle steder. Derfor kunne man måske nærmere sige, at et forslag som dette her netop er populisme. For stort set hele befolkningen er enig i, at vi skal tage hensyn til hinanden.

Men at lave lovparagraffer og regler på dette område er, ligesom det var tilfældet med et tidligere forslag i dag, ganske unødvendigt, og det er spild af Folketingets tid og papir.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Lige før hørte vi fra hr. Graversen topmålet af socialdemokratisk hykleri. Han sagde som socialdemokratisk ordfører, at man gerne vil have lovgivning for dem derude i befolkningen, dem derude i landet. Men her i Folketinget, hvor vi sådan set skulle overholde de samme regler – nej pyt med det! Det behøver vi ikke, vi er folketingsmedlemmer.

Det er os som politikere, der skal foregå befolkningen med et godt eksempel, og derfor forventer jeg nu, at hvis hr. Graversen virkelig mener det, han siger, kommer han med et forslag i den socialdemokratiske gruppe om, at nu vil man ikke mere have rygning her i sidekabinettet.

Jeg vil gerne se, hvordan f.eks. statsministeren – jeg kunne finde mange andre ministre – vil forholde sig til det forslag.

Jeg vil gerne spørge hr. Graversen her fra talerstolen: Vil hr. Holger Graversen komme med et forslag i den socialdemokratiske gruppe om, at vi her i Folketingssalen skal overholde de

regler, som hr. Graversen ønsker at befolkningen skal overholde ude i landet?

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Det var stærke ord.

Det ligger ikke til mig at være hyklerisk. Det mener jeg aldrig jeg har været. Jeg siger tingene lige ud, som jeg mener dem. Naturligvis.

Og jeg vil sige herfra, at for mig er der ingen tvivl om, at når loven her er vedtaget – hvad jeg håber den bliver – må folketingsmedlemmerne naturligvis overholde loven som alle andre og lovforslaget også omfatte Christiansborg.

Karen Højte Jensen (KF):

Efter den debat, der lige har været, skal jeg forsøge at løfte mig ud over debatten om sidegangen her ved siden af og sige, at efter min opfattelse overholdes de regler, cirkulæret udstikker, også i Folketinget – under udvalgsarbejde og andre steder efter aftale.

Jeg vil gerne sige, at Det Konservative Folkeparti er enig med ministeren i intentionerne om at øge beskyttelsen mod passiv rygning i den offentlige sektor, naturligvis af hensyn til det sundhedsfarlige. Jeg vil her gerne nævne allergigrupper og så vore børn. Det ville være så skønt, hvis oplysningen til de unge gjorde, at der ikke kom nye rygere til i de nye generationer. Det er nok at være for optimistisk, men derfor skal vi selvfølgelig ikke lukke øjnene for, at oplysningen i skolerne er meget vigtig.

I 1988 blev der udstedt et cirkulære af den borgerlige regering med en konservativ sundhedsminister som underskriver om røgfri miljøer i statslige lokaler og transportmidler og lignende. Cirkulærets indhold er vi fra konservativ side fortsat enige i. Dette cirkulære ønsker ministeren nu at lovfæste.

Mit spørgsmål går lidt på, hvilken reel indflydelse ministeren forestiller sig at denne øvelse vil have? Hvordan vil ministeren sikre, at loven overholdes? Hvad er det for en kontrol, og hvad er det for sanktioner, som ministeren vil indføre? For vi kan vel være enige om, at det ikke er hensigtsmæssigt med en lov uden kontrol og uden sanktioner. Vi er ikke overbevist om, at denne del af loven i virkeligheden fremmer de intentioner, som vi er enige om.

Men vi kan uden lignende betænkeligheder tilslutte os den del af forslaget, der vedrører amter og kommuner. I det omtalte cirkulære opfordrer man amter og kommuner til at få ind-

ført en såkaldt rygepolitik. Jeg vil gerne give udtryk for, at jeg finder det utilstedeligt, at de ansvarlige politikere ikke har taget initiativ til at indføre rygeregler på vores sygehuse, i vore daginstitutioner, i dagplejehjem og på skoler. Det mener jeg at man burde. Vi kan tilslutte os, at det nu pålægges amter og kommuner at lave nogle regler, og jeg synes, det er glimrende, at man nu overlader det til det decentrale system selv at finde ud af, hvordan disse regler skal være. Men jeg vil gerne sige, at det at tage hensyn til andre ikke hænger sammen med, om man er ryger eller ikkeryger. Sådan er det lige ved at kunne lyde i dag.

Anni Svanholt (SF):

Når talen er om røg, kan det åbenbart bringe sindene vældigt i kog, og interessen er stor. Talelysten har i hvert fald været stor, hvad angår dette forslag.

I SF hilser vi det meget velkommen, at der nu kommer en lovgivning, så det bliver sikret, at ingen ufrivilligt udsættes for passiv rygning, og at det kommer til at omfatte hele det offentlige område. Det vil jo sige, at amter og kommuner også skal indrette røgfri miljøer. Den måde, loven er udformet på, vil medføre, at der i amter og kommuner kan komme nogle vældig gode diskussioner om, hvordan man skal indrette sig.

Hensynet til ikkerygeren er selvfølgelig klart og gennemgående, og det må også på alle mulige måder være en ret som ikkeryger at kunne arbejde i røgfri miljøer og opholde sig, også sammen med andre, i røgfri miljøer.

Det, der er meget vigtigt, er, at børn har krav på at kunne opholde sig i røgfri lokaler, både når det gælder daginstitutioner, dagplejehjem og skoler.

Der er utallige undersøgelser, der har påvist de sundhedsskadelige virkninger af passiv rygning. Det gælder f.eks. øget risiko for lungekræft, astma og kronisk bronkitis. Desuden er der i december 1994 offentliggjort en rapport om, at moderens rygning er en væsentlig risikofaktor for pludselig og uventet spædbarnsdød, og det er faktisk ret nye oplysninger.

Der er altså i høj grad en sundhedsmæssig og forebyggende gevinst ved at undgå passiv rygning. Det har meget stor betydning for den enkeltes velbefindende og sundhedstilstand.

Endelig må man sige, at samfundet kan spare mange penge, hvis disse sygdomme som følge af passiv rygning kunne forebygges. Der er her tale om, at man kan få utrolig meget sundhed

for meget små penge, og det er faktisk ikke ret tit, det kan lade sig gøre.

Der tales ellers varmt om, at der skal forebygges, og at der skal være sundhedsfremmende aktiviteter på alle måder. Her er det oplagt. Der er så megen viden om, at det virker, hvis det kan lade sig gøre at undgå passiv rygning. Det bør vi, som er optaget af sundhedspolitikken, alle sammen være optaget af.

Vi støtter forslaget, men vi vil selvfølgelig under udvalgsarbejdet gerne se lidt nærmere på detaljerne i udformningen af, hvordan det rent praktisk kan lade sig gøre, for det skal også være sådan, at de, der vælger at være rygere, også reelt skal have mulighed for at være det. Det er jo deres afgørelse.

Jan Køpke Christensen (FP):

Det, nogle har talt om, er, at der allerede findes en bekendtgørelse. Derfor mener et flertal i Fremskridtspartiets folketingsgruppe, at dette lovforslag er overflødigt.

Vi tror ikke på, at der ved at gennemføre dette lovforslag pludselig skulle være flere af dem, der ikke overholder disse hensyntagende bestemmelser, der pludselig skulle ændre sig på grundlag af det.

Jeg vil godt sige, at jeg personlig er meget enig i, at sådan noget som at f.eks. børn, der har astma, kan være udsat for røg i køkkenet, havde jeg nær sagt, i daginstitutionerne, er uacceptabelt. Vi ved, at børn i dag i stigende grad er udsat for luftvejslidelser, og derfor er det naturligvis helt rigtigt, at man ude i kommunerne og amterne retter sig efter den bekendtgørelse, der én gang er udsendt, at man lærer at tage hensyn til netop de mennesker – voksne og børn – der ikke har mulighed for at undgå den røg, der eventuelt måtte være.

Som jeg sagde tidligere, tror jeg ikke, det er det helt store problem. Jeg tror vitterlig, at ansatte på de fleste arbejdspladser både i den private sektor og i den offentlige sektor naturligvis tager hensyn til hinanden på det område, vi beskæftiger os med i dag.

Men jeg vil så godt sige, at når flertallet i folketingsgruppen klart tager afstand fra forslaget, er det, fordi vi naturligvis skal have mindre lovgivning og færre regler i dette samfund. Vi skal have forenklet den lovgivning, der er tilbage, og det gør vi ikke ved at indføre lovgivning på områder, hvor der ikke er mulighed for at kontrollere i alle ender og kanter.

Så vi mener naturligvis, at det med forbudsland skal vi hele tiden have i bagehovedet og under ingen omstændigheder indføre i vort samfund, som vi kan se det f.eks. i Sverige og andre steder. Jeg tror, man er enig i det synspunkt, som jeg har, nemlig at der allerede findes fornuftige regler på nuværende tidspunkt.

Under den debat, vi havde tidligere i 1994, inden vi gik på sommerferie, havde vi en udmærket taler her i Tinget, hr. Arne Melchior fra Centrum-Demokraterne, som vi desværre mangler i dag. Og når jeg siger desværre, er det, fordi jeg synes, at netop på dette punkt er hr. Arne Melchior en person, der har eller havde, nogle fornuftige synspunkter – jeg tør ikke sige, hvad han har af synspunkter i dag, da han ikke er til stede i salen. Det kan vi selvfølgelig alle sammen være forhindret i, ingen kritik af det; men når jeg savner hr. Melchior, er det netop fordi de ting, hr. Melchior gav udtryk for dengang, er meget i overensstemmelse med Fremskridtspartiets synspunkter – jeg vil understrege på det enkelte område her, for vi er på mange andre områder meget uenige i det, som Centrum-Demokraterne fremfører.

Jeg vil godt citere fra et brev fra Kommunerens Landsforening, som hr. Graversen garanteret også har modtaget, nemlig bilag 1 til L 260 af 19. maj 1994, hvor de skriver følgende:

»Landsforeningen finder generelt, at den kommunale personalepolitik bør formuleres af den enkelte kommune og udfyldes på den enkelte kommunale arbejdsplads. Det har været et bærende princip for kommunerne, at personalepolitikken ikke er egnet til central regulering gennem lovgivning eller centrale aftaler. Landsforeningen kan derfor ikke anbefale, at der gennem lovgivning søges etableret en central regulering af ... personalepolitikken i kommunerne, således som det vil blive tilfældet med vedtagelse af det foreliggende forslag.«

Det giver kort og præcist udtryk for vore holdninger i Fremskridtspartiet, og derfor må vi klart afvise det foreliggende lovforslag.

Vibeke Peschardt (RV):

Man skulle tro, når man hører debatten her i dag, at dette forslag drejer sig om grundlæggende indgreb i danskernes frihedsrettigheder.

Det er der altså ikke tale om. Forslaget om røgfri miljøer angår den offentlige sektor. Der er ikke decideret bastante forbud i det, og frem for alt er der ingen sanktioner. Der er hverken bøder, hæfte, fængsel eller nogen som helst andre

sanktioner for at overtræde disse forbud – og jeg sætter forbud i gåseøjne – ud over dem, der ligger i, hvad ens kolleger på de offentlige arbejdspladser eller de mennesker, som kommer ind på de offentlige arbejdspladser, kunne have imod, at man ryger, og derfor siger fra.

Jeg kan ikke forstå debatten, og frem for alt kan jeg ikke forstå hr. Jørgen Winthers efter min opfattelse meget poppede indgang til det om at starte her i Folketingssalen.

Fra Det Radikale Venstre, som jo støtter dette forslag fuldt ud, har vi intet imod, at Præsidiumet her i Folketinget, eller hvem det nu er, der tager sig af de ting, foreslår, at man indretter et rygelokale inde ved siden af, hvis det er sådan, man gerne vil have det.

Jeg kan blot tilsige forslaget min fulde støtte.

Bruno Jerup (EL):

Ja, og så kunne man give dem et fjernsyn, og så kunne de følge TV 4-Danmark, og så behøvede de ikke at forstyrre os andre med deres røg. Der er ingen problemer, det kunne nemt organiseres.

Hvis man ser på den debat, som har været de seneste år omkring rygning, har den faktisk ført til nogle skift. Det har ført til nogle positive holdningsskift på arbejdspladserne, også på statslige, kommunale og amtslige arbejdspladser, fra, at man bare pulser løs uden hensyn til andre, til, at det er blevet almindeligt, at man faktisk forsøger på at dele det lidt op, hvis man kan. Det er selvfølgelig ikke alle steder, man gør det, og der er også nogle steder, hvor der er problemer.

Denne lov er efter min opfattelse, hvad man kunne kalde en hensynslov. Det er ikke nogen særlig stram lov. Det er på ingen måde, som hr. Jan Kørpe Christensen forsøger på at fremstille det, et forsøg på at lave et svensk forbudssamfund. Det er alene en hensigtslov, som forsøger at give nogle rammer for, at vi kan have en rygepolitik i Danmark.

Den sikrer både ikkerygerne og rygerne, synes jeg, på rimelig måde. Den vil sikre ikkerygerne imod passiv rygning, og den giver tilstrækkelig frihed til rygerne, sådan at de kan få steder, hvor de kan indtage deres narkotika.

Jeg synes sådan set, at der er lagt en passende blødhed ind i loven. Både på offentlige steder og i tog og transportmidler er der stadig væk mulighed for, at der kan være rygerum til rygerne.

Det, der har været problemet i mange år i offentlige transportmidler, er, at der ikke har været plads for ikkerygerne, at man har haft en fordeling af pladserne mellem rygere og ikkerygere i de offentlige transportmidler, som har gjort, at man var tvunget til at sidde og blive forgiftet i et røgrum.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg ved fra mange rygere, at de selv foretrækker at sidde i ikkerygerlokalerne og så gå ud på gangen og ryge eller gå ind i et andet rum og ryge en gang imellem, fordi det også for dem er ulideligt med al den røg.

Så jeg mener egentlig, at denne lov er meget blød i sin form, den er utrolig smidig, og den lægger en del af kompetencen med at prøve at få det til at fungere over til amterne, dvs. til den lokale personalepolitik. Det er ikke nogen centralt dirigeret personalepolitik, sådan som jeg ser det.

Og så lige til hr. Jan Kørpe Christensen, som også var inde på, at folketingsgrupperne måtte fremlægge, hvilke modsætninger der var. Det vil jeg gerne gøre fra Enhedslistens side. Det er sådan, at vi som måske den eneste gruppe tilfældigvis alle seks er ikkerygere, og vi støtter naturligvis dette lovforslag dog sådan, at der var én i gruppen, der syntes, at vi skulle sikre, at folk kunne få lov til at ryge deres skide cigaretter i togene, hvis de havde behov for det. Det var uenigheden ...

Formanden:

Der var et enkelt ikkeparlamentarisk udtryk, som jeg håber ikke gentager sig.

Bruno Jerup (EL):

O.k.

En anden problemstilling handler om institutionerne. Jeg synes, det er meget vigtigt, at man kan sikre, at børnene, og selvfølgelig specielt de helt små børn, bliver helt fri for at inhalere den røg, som de voksne åbenbart har behov for at hale i sig. Og det synes jeg også man burde stramme lidt op i forhold til private pasningstilbud.

Nu kan jeg forstå, at hr. Jan Kørpe Christensen har udnævnt astmapatienterne til en særlig gruppe, som skulle beskyttes. Jeg håber, det også for hr. Jan Kørpe Christensen gælder for de astmapatienter, som måtte befinde sig i private pasningstilbud, sådan at der også skal være regler om, at man ikke kan få lov til at have en sådan virksomhed, hvis der er rygning i de lokaler, hvor børnene er. Det er der faktisk slet ingen kontrol med i dag.

Samlet er det her et udmærket lovforslag, det er tilstrækkelig, skal vi sige, dansk til, at det godt kan vedtages.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det er til den radikale ordfører. Det, Venstre foreslog, var, at Folketinget skulle gå foran med et godt eksempel og vise, at vi ikke røg i Folketingssalen. Det kalder den radikale ordfører for et poppet forslag. Jeg synes ellers, at radikale politikere plejer at være seriøse. Det må da være meget seriøst at sige, at vi, der sidder i Folketinget, går foran som et godt eksempel for befolkningen.

Så var der megen diskussion om, hvor farlig rygning er, og jeg vil da gerne sige, at min grundholdning selvfølgelig også er, at rygning er utrolig farlig – farlig for dem, der ryger, og farlig for dem, der udsættes for den passive rygning. Vi synes bare i Venstre, at det må være op til frivillige aftaler, hvor man på fornuftig vis kan sætte sig sammen og finde ud af det i fællesskab og så fastsætte nogle regler. Det må også gælde i amter og kommuner.

Men som eksempel på, hvor farlig rygning er, vil jeg gerne have lov til at citere fra Ugeskrift for Læger fra den 16. maj 1994. Der står:

»I befolkningen har der været en opfattelse af, at pipe- eller cerutrygning som erstatning for cigaretrygning ville nedsætte risikoen for at få lungekræft. Det er ikke tilfældet. Der er en sammenhæng gram for gram mellem tobaksrygning og risiko for lungekræft.« Og: »En tobaksryger har ca. 15 gange større risiko for at få lungekræft end en ikkeryger.«

Rygning er farlig for dem, der ryger, og for dem, der udsættes for røg. Venstre er selvfølgelig for en holdning, der siger, at den enkelte må afgøre, hvor meget vedkommende selv ryger, men vi vil gerne have, at rygerne tager et vist hensyn til andre. Men lovgivning er ikke nødvendig, det er nok med frivillige aftaler.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det var til hr. Bruno Jerup om det, jeg var inde på med hensyn til daginstitutioner. Jeg mener faktisk, at man naturligvis skal tage hensyn til børn, der ikke kan råbe op og sige: Vær venlig at gå ud af lokalet, hvis der skal ryges. Det ved vi, det er jo kendsgerningerne.

Men jeg har gjort mig den ulejlighed – og det tror jeg vi folketingsmedlemmer oftere skulle

gøre – at kontakte forskellige arbejdspladser for at høre, hvordan forholdene er dér. Jeg har gjort det på min egen skole, jeg har gjort det i den daginstitution, hvor mine børn går, og jeg har selvfølgelig undersøgt det i forvaltningen i min egen kommune, Aabenraa Kommune, hvor jeg sidder i kommunalbestyrelsen. Der er ikke problemer i det her, og derfor er det en overflødig lovgivning, når man har de bekendtgørelser. Stort set alle tager hensyn til hinanden også på dette område. Men jeg vil gerne sige, at jeg er enig i, at det er klart, at man må tage særligt hensyn til mennesker med luftvejslidelser, astma, og hvad ved jeg.

Det, jeg synes bliver interessant, er, at når jeg læser debatten fra sidste gang, går jeg ud fra, at Centrum-Demokraterne er imod dette lovforslag. Derfor er jeg spændt på at høre fra ministeren, der som bekendt er fra Centrum-Demokraterne, om det stadig væk er den holdning, CD har, eller om det er sådan, at man har ændret holdning undervejs.

Selv om det er ministeren, der har fremsat forslaget – det ved jeg jo godt – kunne det være interessant at høre, om man har kigget på de bemærkninger, CD kom med under den tidligere debat, og om man er enig i de synspunkter, som Centrum-Demokraternes udmærkede ordfører på området sidste gang havde.

Så nu afventer vi med spænding, hvad ministeren har at fortælle.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Det er hr. Jørgen Winther, der kalder mig herop. Når jeg kalder de udtalelser, hr. Jørgen Winther i sit første indlæg kom her med fra talerstolen, for poppede, er det, fordi hr. Jørgen Winther på det tidspunkt overhovedet ikke forholdt sig til indholdet i det forslag, som sundhedsministeren og regeringen har fremsat. Det forslag er nemlig meget afbalanceret og meget blidt, som det også er blevet sagt fra flere sider.

Hvis hr. Jørgen Winther i øvrigt hørte efter, hvad jeg sagde, ville han måske have hørt, at jeg sagde, det var muligt for Folketinget – Folketingssalen her er jo ikke et offentligt sted – men lige inde ved siden af var det da muligt at indrette et røgfrit lokale, hvis nogen følte sig generet af, at der stod nogen og røg i sidegangene. Det var sådan set det, jeg sagde. Det er op til Folketinget selv at gøre. Det behøver man ikke at fremsætte lovforslag om.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Hr. Jan Kørpe Christensen vil gerne tage hensyn til allergikere, astmatikere osv. Har hr. Jan Kørpe Christensen ikke tænkt over, hvad der er årsag til, at vi har flere og flere børn med luftvejslidelser? Det kunne jo være, der var en årsag til, at så mange har det, nemlig at de i forvejen har været udsat for megen tobaksrøg.

Det var nu også hr. Jørgen Winther, der kaldte mig herop før. Som læge står hr. Jørgen Winther nu og fortæller os, hvor utrolig farligt det er at ryge, så hvis hr. Jørgen Winther skulle stemme som læge til dette lovforslag, kunne det godt være, at han ville stemme ja og gå ind for forslaget. Men at gå herop og fortælle os, hvor skadeligt det er, og henviser til en masse undersøgelser osv. og samtidig stemme imod – hvad kan man kalde det? Tja . . . der var én tidligere, der talte om hyklerier.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er kun et kort spørgsmål til hr. Jan Kørpe Christensen. Skulle jeg forstå det sådan, at hr. Jan Kørpe Christensen støttede den bekendtgørelse, som var udsendt? Var det det, som var tilfredsstillende? Jeg havde nu nærmere forstået det sådan, at hr. Jan Kørpe Christensen også var imod, at der forelå en bekendtgørelse på området.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Hr. Bruno Jerup stiller mig nu et spørgsmål, som jeg har besvaret. Det, jeg sagde, var, at man skulle tænke på, at der foreligger en bekendtgørelse, og man kan se af brevet fra KL, at alle gør, hvad de kan for, at den overholdes, og at der ikke er problemer på arbejdspladserne, for det vil jeg stadig væk påstå der ikke er – all right, man kan altid finde et enkelt, men det kan man, uanset hvilket område der er tale om, for det er klart, at reglerne ikke bliver overholdt alle steder, men det gør de heller ikke på alle mulige andre lovgivningsområder, vi allerede i dag har.

Stort set er der ingen store vanskeligheder på de forskellige arbejdspladser, og det gælder også de private. På de private arbejdspladser vil man først og fremmest opleve, at der er lavet en rygepolitik, og derfor er der ikke noget, der halter dér, og det kunne være en grund til, som hr. Bruno Jerup netop var inde på tidligere, at det måske ikke skulle gælde på private arbejdspladser.

Lad os nu stoppe denne debat om private og offentlige arbejdspladser og erkende, at der ikke er nogen problemer i det, og lad os droppe alt det, der hedder lovgivning på området. Det er ikke noget, som vil forbedre situationen, men derimod noget, som kan skabe irritation i befolkningen, der vil sige: Jamen hvorfor vil man dog indføre lovgivning på områder, hvor der ikke er problemer?

Tidligere i dag har vi jo konstateret, at man gerne vil indføre lovgivning og regler på andre områder, selv om der ikke er problemer på dem, og det må vi selvfølgelig tage afstand fra. Det er et princip, Fremskridtspartiet har.

Jeg sagde indledningsvis – og det vil jeg gerne understrege – at Fremskridtspartiet står splittet. Der er et par medlemmer, som vil stemme for forslaget.

I øvrigt vil jeg i anledning af hr. Bruno Jerups bemærkning om, at Enhedslistens positive holdning til dette forslag skyldtes, at de tilfældigvis alle var ikkerygere, at også vi i vor gruppe har medlemmer, som er klart ikkerygere, og som tager afstand fra røg på alle mulige områder – måske endda hysterisk – men som ikke vil stemme for det foreliggende forslag alligevel, fordi det er en overflødig lovgivning.

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Lad mig begynde med at sige, at jeg synes, det er en rigtig god dag, for det er den dag, vi begyndte at gøre noget ved det. Hvis der ikke havde været problemer i forbindelse med røg, havde der naturligvis ikke været nogen grund til at fremsætte lovforslag om det, og jeg kan bekræfte over for hr. Jan Køpke Christensen, at jeg har måttet strenge mig an og har måttet bruge mine pædagogiske evner til det yderste, men jeg synes, det er lykkedes, så der er håb forude for flere andre, som har problemer med det.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg er imponeret over de forsvarstaler, der er blevet holdt for en meget almindelig udbredt selvskadende adfærd. For det at ryge er jo i meget høj grad en selvskadende adfærd.

Når vi har fundet det nødvendigt at fremsætte lovforslag om det, er det, fordi man ikke retter sig efter det cirkulære, der er kommet. Hver fjerde statsligt ansat er stadig væk generet af røg på sin arbejdsplads. På hospitalerne har 40 pct. af sygehusene ikke fået indført en rygepolitik. Der er problemer i daginstitutioner, der er problemer, når man bevæger sig hen på steder,

hvor det er nødvendigt for én at komme. Der skal man ikke udsættes for passiv rygning. Der er ingen, der skal være i tvivl om, at passiv rygning er skadelig, der er ingen, der skal være i tvivl om, at dette her er nødvendigt.

Ja, det er vigtigt, at vi går foran med et godt eksempel, og det skal ikke bare være herinde i salen. Det gode eksempel ligger i, at det vedtages af et Folketing, så splittet det nu måtte være. Det er jo umuligt at argumentere med mennesker, der er misbrugere, så hvis det er splittet, har jeg forståelse for det, men jeg tror, vi har et flertal, og dette flertal vil være det signal, vi sender ud til befolkningen om røg. Vi sender det signal ud, at der ikke er nogen tvivl om, at rygning og passiv rygning er farligt. Det er farligt i så høj en grad, at 30 pct. af cancertilfældene er knyttet til det. Der er en del sygdomme, som følger af det, så vi har sygehusene godt fyldt op af mennesker, som ryger.

Derfor skal man støtte – og det gør vi også det kommende år med en kampagne – for at hjælpe mennesker, der gerne vil holde op med at ryge. Det bliver vores fornemste opgave, og der kommer nogle rigtig gode rygekampagner.

Derudover kan jeg sige, at det også hjælper at gå ind, som vi har gjort det, med forebyggende arbejde ikke mindst hos børn og unge, og det er meget glædeligt at kunne sige det. De klasser, som har fået massivt materiale om røg, er der ikke ret mange rygere i, når de når skelsår og alder. Så det er et utroligt vigtigt område.

Kræftens Bekæmpelse havde da også gerne set, at lovforslaget var blevet meget mere kategorisk og havde indeholdt nogle af de sanktioner, som man har i andre lande, hvis man overtræder bestemmelserne. Men dertil vil jeg sige, at det har vi jo ganske rigtigt ingen tradition for.

Nu får vi se, hvordan det går på området, når loven er blevet vedtaget. Det vil man så melde tilbage til Tobaksskaderådet, som igen i samråd med ministeren skal overveje, hvad vi skal gøre ved det. En af de ting, man kunne gøre, var at indrette de kampagner, som vi har løbende, på det. I den forbindelse kan jeg gøre opmærksom på, at jeg har husket, at der i statens regi er en del ministerier, der stadig væk ikke har fået indrettet sig, og dem har jeg givet en lille reminder.

Men i øvrigt hjælper det i sig selv at debattere spørgsmålet om røg. Flere og flere mennesker holder op, gudskelov, og I ville hjælpe dem så helt uvurderligt, hvis I lod være med at ryge i deres nærhed; de er nemlig meget sårbare i den første tid. Så dér ligger altså også et reelt hen-

syn. Det er i realiteten ikke noget, man burde spøge med, men jeg kan godt se, at man kan få lyst til det, når argumenterne bølger så voldsomt frem og tilbage. I realiteten er det imidlertid dødsensalvorligt. Resultaterne ses bare så mange år efter, at de færreste kan linke dem op til, at det egentlig begyndte med socialt fællesskab, men det ender desværre så galt.

Jan Køpke Christensen (FP):

Nu venter vi så spændt på, hvornår den næste lovgivning kommer for borgerne i dette samfund, der lever dødsensfarligt med hensyn til indtagelse af mad, der feder. Det næste skridt fra regeringen bliver nok, at man nu også vil regulere ved lov, hvad vi må spise. Det lyder meget interessant.

Jeg er da godt klar over, at ministeren kan have haft ikke bare problemer, men overordentlig store problemer med hensyn til at overbevise netop hr. Arne Melchior fra Centrum-Demokraterne, der jo var partiets ordfører sidste gang. Nu har vi desværre ingen ordfører for CD i dag – jeg var ellers meget spændt på, hvordan man ville have klaret denne situation – men det er nok bedst at undgå en ordfører på området.

Jeg synes, vi skulle sætte os sammen alle sammen og ryge en fredspibe for den sags skyld og så acceptere, at det er amterne og kommunerne, der regulerer dette område. Jeg vil gerne spørge, om hele Folketinget, når det med et flertal af S og SF bortset fra Fremskridtspartiet gennemfører dette forslag, er 100 pct. enig i de synspunkter, man har fremført her fra talerstolen.

For mig lyder det meget mystisk, at man skulle have banket alle på plads med hensyn til, hvordan de skal stemme til en lovgivning som denne her. Når vi skal være ærlige over for hinanden, ved vi jo godt, at man ikke stemmer efter sin overbevisning, hvis det er tilfældet. Det er helt klart. For Enhedslistens vedkommende kunne det måske være tilfældet, men stort set må vi da sige, at det ikke kan lade sig gøre.

Selvfølger er vi forskellige individer netop på rygeområdet. Det ved vi, når vi går i sidegangen, hvor vi møder de holdninger, folketingsmedlemmerne har, nemlig at den dér går ikke. Lad nu være med at foregøgle befolkningen sådan noget! Jeg tror heller ikke selv, at Centrum-Demokraterne og hr. Arne Melchior vil stemme for denne lovgivning, når alt kommer til alt, for så ville man altså konstatere, at det, hr. Arne Melchior sagde sidste gang, overhovedet ikke har bund i den virkelighed, han stod for på daværende tidspunkt.

Holger Graversen (S):

Jeg lover, at det er det sidste, jeg skal sige!

Tak til sundhedsministeren for en god tale med nogle gode, saglige svar på det, der er blevet fremført. Desværre ser det ud, som om saglige argumenter preller af på en del af ordførerne.

Nu kommer hr. Jan Køpke Christensen og siger, at konsekvensen bliver, at vi også skal lovgive om mad, der feder. Er det ikke gået op for hr. Jan Køpke Christensen, at forskellen på tobaksrygning og det at spise, hvad man vil, det at drikke, hvad man vil, og for den sags skyld narko og andre misbrug er den ene, at det går ud over dem selv og kun ud over dem selv, hvorimod røgen breder sig og generer andre?

Karen Højte Jensen (KF):

Det er da muligt, sundhedsministeren har behov for at tage æren for noget, men jeg synes måske nok, det er lidt flot at sige, at det er en god dag, for i dag begyndte vi at gøre noget ved det. Der foreligger jo et cirkulære, som andre har taget sig af, så jeg synes, man skulle dele æren, hvis der absolut skal deles noget.

Men når jeg har bedt om ordet, er det, fordi jeg faktisk mangler svar på nogle af mine spørgsmål.

Fra vores side har vi en reservation over for at lovfæste cirkulæret. Den del, der vedrører amter og kommuner, er vi helt ubetinget enige i, men vi har behov for at få at vide, hvad det er for en kontrol, ministeren vil indføre, og hvordan de mennesker, som ikke efterlever det, skal sanktioneres, for efter vores opfattelse hører lov, kontrol og sanktioner sammen. Derfor har vi som sagt behov for at vide, hvad det er.

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Nok drejer det sig om liv, ære og velfærd, og jeg er da heller ikke ked af at skulle dele ud. Når jeg siger, vi begynder i dag, er det, fordi vi begynder at tage stilling til noget, som kan føre til en lovgivning på området.

Fru Karen Højte Jensen spørger, hvilke sanktioner der kunne blive tale om, for den del af det vil hun ikke have noget med at gøre, derimod gerne spørgsmålet om, hvem der udsendte cirkulæret i sin tid. Det skal man have al mulig ros for at man gjorde, og det danner da også grundlag for denne lovgivning.

Jeg sagde før, at Tobaksskaderådet modtager tilbagemeldinger fra amter og kommuner om,

hvordan man har indrettet rygepolitikken, og når vi så har fået de tilbagemeldinger – det tager vel et par års tid, før man har fået tingene på plads, et års tid og så to år, før vi kan tage stilling til det, sådan cirka, så har vi noget erfaring på det – så ser vi på, hvordan vi skal indrette vores kampagner, fordi det er meget væsentligt at målrette de kampagner, vi laver.

Et af de steder – som sagde jeg før – hvor vi kan se helt klart, at vi får noget respons på det, er hos børn og ganske unge, fordi mennesker, der har røget i flere år, er vanskelige at omvende. Det sker dog, og når det sker, er det, må man sige, at der nok er mere glæde i himlen over én synder, der omvender sig, end hvis de kommer alle sammen på én gang.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg kan da konstatere på ministerens kommentar her, at ministeren ikke har gjort sig nogen overvejelser om, hvordan hun vil sikre, at denne lovgivning bliver overholdt, hvilken kontrol og hvilke sanktioner der skal være, og jeg kan sige, at jeg er temmelig overrasket over, at man fremsætter et lovforslag, hvis overholdelse man ikke har nogen viden om hvordan man vil sikre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Retsudvalget (19/1 95):

Udtræder: Vibeke Peschardt (RV)

Nyt medl.: Bjørn Elmquist (RV)

Det Energipolitiske Udvalg (19/1 95):

Udtræder: Erik Jacobsen (V)

Nyt medl.: Birgit Thye-Petersen (V)

Forsvarsudvalget (19/1 95):

Udtræder: Erik Jacobsen (V)

Ny stedf.: Birgit Thye-Petersen (V)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 24. januar 1995 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.48.